

NDAU SHANA AI LAM

**MYENMUNG, KACHIN STATE KATA NANGHPAM LU LANG AI HTE NANGHPAM
YINYA TAI AI MANGHKANG NI HPE HPARAN LU NA BUGA GNRA KATA NA
WOIAWN AI BAWNGRING JASAT JASA NINGMU LAIKA SAW SHAGA DAT AI**

No. 02 HPE SHINGNAN JAT AI

**BUGA GINRA KATA WOIAWN AI BAWNGRING MASING LANING LADAW
LAMANG NDAU SHANA LAIKA
APS No.: 7200AA19APS00007**

MATSING NA: Ndai gaw ya nga da sai ndau shabrai laika he bai gram sharai ai lam rai nga ai. Ndai hta shanglawm ai wuhpung wuhpawng shagu gaw, 2019 May shata. Myitkyina kaw galaw ai Whole System in the Room (WSR) workshop sumtang hte hkum dingnum re ai ndau shana laika, ndai shingnan laika lahkawng yan hpe akri akrai hti da ra na rai nna, dai laika ni yawn ghpe English, Jinghpaw hte Myen ga hpan ni hte <https://www.grants.gov/web/grants/view-opportunity.html?oppID=31457> kata ‘related article’ kaw mai lu ai. Mungkan jahproi ndau ai lam hta shalawm da ai information ni hpe ndai shingnan laika hta bai n-kahtap sana.

Ndai lamang hpe Foreign Assistance Act 1961, hte gram sharai da ai hte maren ahkang aya ap da ai re.

2019 na Buga Ginra kata na woiawn ai Bawngring Msing Laning Ladaw Sumtang (APS) No. 7200AA19APA00007 hpe sharai jahkum shatsup ai ndai laika hku nna USAID/Burma gaw, sengang ai wuhpung wuhpawng shagu hpe, Kachin State kata na nanghpam lu lang ai hte yinya kap ai manghkang ni hpe hparan lu na jasat jasa laika (Concept Paper) ni tang madun ya na matu saw lajin da tai re...

Myenmung, Kachin State kata hta nanghpam lu lang ai hte dai hte ginrawn nna HIV kapbra ai shadang grau grau law jat wa nga ai. Majan ginra kata, kapbra ana zawn nanghpam manghkang chyambra shangun ai lawnglam law law nga ai majaw, ndai mabyin masa gaw mungkan hta laklai ai masa rai nga ai. Ndai manghkang hpe hparan lu na mauhpa laklai kumla kaga n-nga ai. USAID/Burma hku nna, ndai zawn re ai “n-shawp ai manghkang” ni hpe, seng ang ai wuhpung wuhpawng law law shanglawm nna jawm ladat shaw, masing jahrat hkrang shapraw ai ladat mahkrun ni hku nna hparan kau lu ai lam madun dan lu na matu Buga Ginra Bungli ni hpe ja gumhpraw madi shadaw ai ladat hpe numshawn shaw dat ai. Ya aten hta hkrang shapraw nga ai

lamang ni gaw dinghkrai wuhpung wuhpawng ni tinang kata sha galaw taw nga ai re majaw masan sa ai lam nau n-nga ai rai nna, ya na ndai buga ginra hkrang masa ni hte jawm galaw ai (systems approach) mahkrun gaw grau htuk manu na re. Ya galaw taw ai lamang ni gaw langai hkrai a ladat hku nna jaw ai zawn gaw rai nga ai. Raitim, Kachin context kata hta seng ang ai wuhpung wuhpawng law law hkrum kadup taw nga ai, langai hte langai mahkri shawn taw nga ai manghkang law law hpe hparan jasan ai lam hta gaw tang n-du nga ai. Dai systems approach gaw buga ginra masha ni nan madu ai bawngring masa hpe shagreng ya lu na rai nna, shawa wuhpawng bungli galaw ai ni hpe tinang bawngring masa hta hkrumhkra nga ai mayak manghkang ni hpe hparan jasan lu wa hkra ningja sharawt ya na USAID hpe mung atsam sharawt ya lu na re. Buga ginra shawa wuhpawng bungli galaw ai ni law law hta bungpre ai ra sharawng ai lam nga nga ai – hkamja lam, nga mu nga mai lam, hte simsa lam ni rai nga ai. Raitim, shanhte shada da mahkri shawn lu ai lam hta ningra nga ma ai. Shanhte shada da gaw kaga langai a ningmu hpe chyena ya ai lam ningra ai rai nna, yawng hkyawm nna jahproi jahpra lu na lam hpe n-dep n-hkap rai nga ai. Bawngring lam hte seng nna anhte myit da ai lam gaw, buga ginra masha ni nan woiawn ai, madu ai, hte tinang lagaw tinang tsap lu na lam ni hpe ningshawng dat nhtawm, mungdan kata nga da chyalu atsam nhprang ni hpe ladat jaw ai hku dephkap lu nna, masan sa ai hkridun lam hpe shalat ya lu ai rai yang, anhte gaw nganggrin ai mahtai hpe lu la na re.

Sawn htang da ai gumhpa gaw, na dik masum ning ladaw a matu \$400,000 - \$1,000,000 lapran rai na re. Wuhpung wuhpawng ni jawm ladat shaw nna tangshawk ai hpe n'gun jaw mayu ai. Nda shawng a Addendum (Sharai jat ai lam) hta kumhpa langai lawm na re. Raitim, hparang shaning hta USAID/Burma hku nna kumhpa htam lahtau law jat ai Addenda bai shapraw na matu myit makun da ga ai.

Kaga laksan ndau shana ai n-nga yang, 2019 na Buga Ginra Woiawn ai Bawngring Lamang APS ritkawp hte jasat jasa ni yawng maren sha re
(<https://www.grants.gov/web/grants/view-opportunity.html?oppId=314757>).

I. Shingdu labau

Myenmung gaw mungkan hta lahkawng ngu na kani law dik hkai shapraw ai mungdan rai nna, methamphetamine galaw shapraw ai hta gaw law dik shapraw ai mai byin ai. Mungdan dindung maga na Jinghpaw Mung kaw kani hpraw hpe namnak ja ai hte manu jahpu hkyamsa ai hku lu mai ai majaw lu lang ai masha grau law jat wa ai, grau nna gaw bungli n-lu ai ramma daw hte buhtawt hkawm ai nchyang masha ni a lapran hta grau law nga ai. Kani hpraw htua ai ni lapran tsihtu samyit jawmpawng lang ai a majaw, HIV hte hepatitis (masin ana) kapbra ai lam manu mana lawhtam nga ai. Jinghpaw Mung kaw na nanghpam hte HIV kapbra manghkang gaw hpungtung kabrat ai nga sai rai nna ninawn ai mungdaw ni de du hkra chyambra wa nga sai.

Jinghpaw Mung hta byin nga ai manghkang ni gaw manu mana shuk shanut ai rai nna shada da mung hkridun nga ai. Jinghpaw Mung na shingra sut nhprang ni, asuya, ginra kata suthpaga lam, hte mungchying shawa ni shada da hkridun nga ai hte shada shamyet shanat nga ai lam ni manu mana gumchyak Makai hkak nga ai majaw mung dai manghkang ni hpe hparan jasan na matu hkum dingnum re ai mahkrun masa gaw grai ahkyak nga ai re. AIDS zawn re ai ana zinli ni chyambra ai, shinggyin nga pra masa hte sutmasa ruk byin ai lam ni gaw shingra grupyin hkangzing ai lam n-greng ai a majaw byin pru wa air a nna, hkaisun gunrai shapraw ai lam hta hkrat yawm wa ai lam hpe yu yang dai mabyin hpe kasi law law kaw na langai mi sha naw rai nga ai. Ndai bungli ginjang gaw uphkang masa hpe shagreng na hte shawa wuhpawng ni hpe nga taw sai ladat hpaji ni hte atsam nhprang ni hpe laklai shai ai hte lit la chye ai ladat ni hku nna jailang chye wa hkra atsam sharawt ya na matu, Kachin ni hpe, htawmhpang pratban na masha ni shanhte a ra kadawn ai lam ni hpe hparan lu na lam hta ra nga ai atsam marai ni n-htenza mat hkra, daini na ra kadawn nga ai lam ni hpe hparan lu hkra shadang tup n'gun dat lawm ai lam rai nga ai. Aten galu galai shai ai lam ni grin nga lu na matu gaw shawa masha ni – masha dinghkrai, kun dinghku ni, shawa wuhpung ni, wuhpung wuhpawng ni – hku nna hkringgrin mai ai mahtai lu wa na masing ni hpe hkrang shapraw ai lam hta n-dut n-dang shanglawm wa nag aw grai ahkyak ai.

Jinghpaw Mung kata na nanghpam hte HIV chyambra ai manghkang ni hpe hparan jasan na matu galaw shakut taw nga ai buga ginra kata na lamang ni hpe jasu sharawt na matu hte mahkri shawn ya lu na matu, USAID/Burma Local Works Program hte Jinghpaw Mung hta rudi tawn ai Steering Komiti (Kachin-based Steering Committee) ginrun nna May 5-7, 2019 laman, seng ang wuhpung wuhpawng law law shanglawm ai workshop hpe Myitkyina kaw masum ya galaw lai wa sai. Dai masum ya laman shanglawm masha 100 jan sa du nhtawm, htawmhpang na matu ra sharawng ai lam ni hpe shingran shapraw lu na, bungpre ai yingam ni masat lu na, hte arau jawm galaw main a bungli masing ni gyin shalat lu na matu, lai wa sai ten na mahkrum madup ni hpe bai dinglik ai lam, ya na mabyin masa ni hpe hkrang mu hkra ka jahkrat ai hte ningshawn dat ra na lam ni lata san ai lam ni jawm galaw ma ai. Tiang nan shagyin shagyip la ai hte jahtuk jasan la ai ladat ni hte, shanglawm masha ni gaw Manu Shadan ra na Policy Statements masum ni hte shatawng shada ai lam kaba masum hpe shapraw da sai (shingnan laika hta yu na – WSR Report)

II. Lamang a shatawng shada ai lam

USAID hku nna gaw tinang jinghku mungdan ni hpe tinang lagaw tinang tsap lu wa hkra garum ya na matu hte US mungchying shawa ni jawbang ya ai hkawn hkanse ni hpe arang bang ai gaw hkrunggrin ai, aten galu bawngring ai mahtai pru wa hkra shangang shakang na matu myit makun da ga ai. Ndai shatawng shada ai lam ni byin pru wa lu na matu buga ginra kata na nan madu tai ai bawngring mahkrun gaw manu mana ahkyak ai lareng rai nga ai. Ndai mahtai ni

byinpru wa lu na matu, USAID/Burma hku nna buga ginra kata na wuhpung wuhpawng, snr wuhpung wuhpawng ni pawnghpam ai hku nna Jinghpaw Mung kata na nanghpam yinya kap lu lang ai manghkang hpe hparan jasan lu na matu kumhpa shagrau madi shadaw na matu yawshada da ga ai. Buga ginra kata na wuhpung wuhpawng ni pawnghpawm nhtawm tangshawk ai ni hku nna, chyeju hte woiawn ai wuhpung wuhpawng langai hpe masat nna shaleng ya marit.

USAID/Burma hku nna, myitlawm ai hte madang dep ai shawkshawn ai ni hpe, shawngshawn ai wuhpung wuhpawng ni hku nna lawu de na shatawng shada da ai lawnglam ni hta na langai ngai, shing n-rai dai hta jan nna, hpe shadawn shadang langai du hkra awngdang lu na matu hpa baw galaw na ngu ai concept paper langai tang madun ya na hpe hpyi lajin mayu ga ai:

1) Shingdep madi dawjau lam ni hte kanbau hpaji wunkat ni de grau nna dephkap wa lu hkra shalat ya ai mahkrun hku nna awngdang ai nanghpam dawn dabang ni hpe shagreng na;

2) Nanghpam n-lulang ai ni a matu hkamja ai arawn alai ni hpe shatsaw sharawt nhtawm nanghpam lulang ai lam n-byin hkra galaw na; hte

3) Nanghpam lulang ai ni hpe lachyen lahka n-nga ai sha hkamja lam gawn lajang ai lam maren mara hkamla lu na mahkrun shagreng na.

Ndai kaw tangshawk ai lamang ni yawng hpe Myanmar Mungdan, Jinghpaw Mung kata kaw hkrang shapraw ai rai na. USAID/Burma hku nna gaw laklai ningchyan shaw ai hte Makai hkak ai mahkrun ni hpe n'gun dat shangun mayu ai.

Shatawng shada lam shagu a matu lawu de na lamang hpan ni gaw hkrang mu loi ai hte n'gun kaba shaang machyi ai lam n-nga ai ngu mu mada ai. Ndai ni gaw tangshawk ai ni hku nna ndai addendum hta shingran mu da ai lamang yingam ni hte seng nna myit nchyan shaw lu na matu yawshada ai re.

1) Shingdep madi dawjau lam ni hte kanbau hpaji wunkat ni de grau nna dephkap wa lu hkra shalat ya ai mahkrun hku nna awngdang ai nanghpam dawn dabang ni hpe shagreng na;

- Nanghpam dawn ai ni a matu nanghpam tsi nsa jahkoi na hte kanbau hpaji sharin ai dabang hpaw na.
- Hkaisun hpaji, rem lu rem sha hpaji, jak hpaji, laksama hpaji, hte hpaga hpaji kungkyang lam wunkat ni galaw ya ai hta n-ga, shawa wuhpawng gahkyin zinlum lam ni hpe sharin na.
- Nanghpam dawn ngut ai ni hpe shinggyin wuhpawng de bai mahkri shawn ya lu na matu mai byin ai bungli madu ni hte ta gindun nhawm bungli gatlawk langai shabyin ya na.

- Nanghpam dawn nga ai madang kaw na tinang kanbau bungli galaw lu ai du hkra na lapran, hkamja gawn lajang ai lam madi shadaw ya na.

2) Nanghpam n-lulang ai ni a matu hkamja ai arawn alai ni hpe shatsaw sharawt nhtawm nanghpam lulang ai lam n-byin hkra galaw na; hte

- Hkamja lam hpe lata la chye na matu shawa ndau shiga mahkrun hku nna myit sharawt ai lam galaw na.
- Htenza loi ai ramma ni hku nna hkamja zetlet ai arawn alai hpe hkan shatup lu na lamang ni hpe shatsaw sharawt na.
- Nanghpam hkai shatut ai, galaw shapraw ai hte hpaga ga ai lam zawn re ai lawnglam ni hpe ninghkap shingdang lu na matu asuya hte kaga seng ang ai ni hte hkrumzup tsun jahta na.
- Nanghpam ninghkap bungli hpung (lawk, mare buga, ninghtawn, etc) ni hpaw shabawn nhtawm kani shamyit masing zai ladat ni shagreng na.

3) Nanghpam lulang ai ni hpe lachyen lahka n-nga ai sha hkamja lam gawn lajang ai lam maren mara hkamla lu na mahkrun shagreng na.

- Hkamja lam gawn lajang ai ladat hpan ningnan ni hpe madi shadaw ya luy na matu mahkrun ningnan ni hpaw na.
- Yawng a matu madang dep ai hkamja lam gawn lajang ai lam galaw daw ai hta kamja lam gawn lajang ai ni hpe hpaji jahpat ya na.
- Nanghpma lu lang ai ni yawng, shayi num ni mung lawm, a matu tsi mawan gawn lajang ai lam hte dawn dabang ni lajang ya na.
- Nanghpam lu-lang ai ni a lapran shada myit shalan n'gun jaw ai lamang ni hpe shatsaw sharawt na.

III. Hkapla mai na madang hte Dinglik maram nga shadawn shadang ni;

Concept paper garai n-tang mara shi yang “Daw 2: APS Hkapla mai na madang hte Shagrau Sha’a lam shiga lawnglam” hpe shawng dinglik maram yu na. Ndai kaw shanglawm ai wuhpung wuhpawng ni gaw Daw 2 hta shaleng da ai hte maren buga ginra kata bungli galaw taw ai wuhpung ni rai ra na. Lai wa sai fiscal year masum ning laman, shaning shagu na gumhpraw jai jahpan a 50% hta jan nna USAID madi shadaw ai gumhpraw n-mai lawm ai. Ndai masat shadang gaw madung madi shadaw ai didun gumhpraw hte jai gumhpraw jahpan lakung ni (Sub-Grantees) ni hte mung seng ai. US kaw rudi shatai ai wuhpung wuhpawng ni gaw ndai Buga Jauman Ningshawng Bawngring Masing (Locally Led Development) APS ni hta didun gumhpraw madung (prime awardees) n-mai la ai.

Tangshawn wa ai masing ni hpe Buga Ginra Kata na Woiawn ai Bawngring Masing APS a Daw 4: Jasat Jasa Laika Maram Dinglik na Shadawn Shadang (Concept Paper Review Criteria) hte maren maram dinglik na re.

Dai hta n-ga, lawu de na dinglik maram na shadawn shadang ni mung naw jat lang na:

- Tangshawn ai ni gran da ai mahkrun ni gaw seng ang ai wuhpung wuhpawng hkumra hpe kade daram du hkra ginlawm da ai (Gsd., NGOs, CSOs, dinghkrai wuhpung ni, snr nawku makam masham wuhpung wuhpawng ni (FBOs)..)
- Gara ladat gaw laklai ai mahkrun hpe htawng madun da ai snr shawng de nga chyalu mahkrun hta kade daram awngdang hkra mahta da ai ngu ai madang

Tangshawn da ai jasat jasa ni gaw, USAID's Automated Directive Systems hte Foreign Assistance Act of 1961 ni hte hpawn, USAID a tara masa madin malai ni hte hkaw ai rai ra na.

IV. Shawngshawn Matsun hte Dinglik yu ai lam mahkrun

USAID/Burma gaw maram dinglik ai lam hte ndai Addendum kaw na lajang ai shagrau sha'a lam ni hpe maram dinglik na lit nga ai. Tangshawn ai ni gaw Shingnan A: Jasat Jasa Laika Hkrang hte Matsun (Attachment A: Concept Paper Format and Instructions in the Locally Led Development APS) hta masat da ai matsun maroi ni hpe hkan ra ai.

Jasat jasa laika (Concept paper) ni hpe USAID/Burm hpang de ndai email hkringdat hku nna shagun ya na: burmaoaa@usaid.gov. Jasat jasa laika ni hpe hpang jahtum hkapla na nhtoi gaw **January 31, 2020 (Friday)**. Jasat Jasa laika gaw laika man 5 hta n-mai jan na.

Tangshawn laika tangshawn ai shani kaw na bat mi laman hta USAID/Burma gaw laika hkapla lu sai lam shiga shana ya na.

Lata la hkrum ai rai yang, tangshawn ai ni hpe USID/Burma kaw na Agreement Officer kaw nna matut mahkai nhtawm zip mazi hkumtsup ai tangshawn laika tangshawn na matu hpyishawn nhtawm dai hpe n'gup aga hku nna mung tang madun ra na. Matut bungli galaw na matu n-lata hkrum ai ni hpe mung shana wa na.

Madang tsaw ai hku nna hkapla hkrum ai tangshawn ai ni hpe laksanakan bai saw shaga la nhtawm USAID/Burma hte rau bungli ladat mahkrun ni hpe bai shading sharai ai co-creation aten la ra na. Lama na USAID/Burma hku nna dai tangshawn ai ni tang madun da ai ladat mahkrun ni gaw ra shadawn shadang yawng hpe dephkap ai ngu sawn la ai rai yang, masat da ai shagrau sha'a didun gumhpraw shapraw ya na.

Shadang tup bungli galaw wa na ginrawn ninggam ni hte shagrau gumhpraw shaw ya ai mahkrun ni hpe Daw 3: Jauman Ningshawng Bawngring Masing ni hpe gara hku hparan na (Section 3: How to Respond to the Locally Led Development APS) hta mu lu na re.

V. Jasat jasa (Concept) ni hpe garan gachyan ai lam

Lama USAID hku nna jasat jasa laika snr tangshawn laika langai ngai hpe kaga USAID gawngkhkrang langai ngai, kaga ja gumhpraw madi shadaw ai langai ngai, hte/snr shinggan na bungli ginrun ai ni hte mahkri shawn nna shangang shakang ya lu na snr ja gumhpraw madi shadaw mai na ginjang hpe mu hkrup ai rai yang, USAID hku nna dai jasat jasa laika snr tangshawn laika hpe hteplahti myit sawn lu na matu tinang kata snr shinggan de shabra na.

VI. Gasan ni hte Matut nna Shingdep shingtau na lam ni (Questions and Further Assistance)

Ndai addendum hte seng nna lawnglam ni hte yawshada ai lam ni a ntsa gasan san ra yang burmaoaa@usaid.gov de matut mahkai na. yawng hpe 2019 December 1 ya jahtum tawn nna shadu na.

2019 Buga Ginra kara woiawn ai Bawngring Masing APS a lawnglam hte ritkawp ni hte seng ai gasan ni hpe LLD-APS@usaid.gov de matut mahkai na.

Shagrau gumhpraw n-shapraw shi ai aten na hkrat ang da ai jarik ni hpe USAID hku nna jaw ya lu na n-re hpe matsing ga.

Jasat jasa laika hpe tang mara na matsun maroi the mahkrun masa ni hte seng nna grau nna chye mayu yang, Locally Led Development APS de matut mahkai na. Dai lam hpe ndai website kaw mai yu la ai: <https://www.grants.gov/web/grants/view-opportunity.html?oppId=314757>